

هفته شناخت بیماریهای مادرزادی قلب

Congenital Heart Disease Awareness Week

February 7-14

سپاس از همه کسانی که قلبشان را ، با عشق ، به کودکان هدیه می دهند

در هر 1000 تولد زنده ، 8-12 شیرخوار مبتلا هستند.

حدود 40 نوع مختلف دارد.

از هر 4 کودک مبتلا ، یک نفر مبتلا به نوع شدید - وخیم و پیچیده بیماری است.

فرم شدید - وخیم و پیچیده بیماری ، در شیرخوارگی کشنده است و نیاز به تشخیص ، مداخله و اقدام درمانی سریع دارد.

علت شناخته شده ای ندارند و فقط در 20-15 % موارد علت ژنتیکی و یا سندرمی مشخص وجود دارد.

در 60 % کودکان مبتلا به سندرم داون دیده می شود.

شایع ترین ناهنجاری مادرزادی هستند.

شایع ترین علت مرگ ناشی از ناهنجاری های مادرزادی در کودکان هستند. وجود ناهنجاری ساختمانی در قلب و همچنین عروق بزرگ قلب است و از بدو تولد وجود دارد.

به صورت تاریخی در گذشته به دو گروه از کودکان اطلاق می شده است : **کودک کبود (Blue Baby)** و **یا وجود سوراخی در قلب (Hole in the Heart)!**

علامت در نوزاد و شیرخوار عبارتند از : کبودی در بستر ناخن ها و لب ها و زبان - تند و به سختی نفس کشیدن - خسته شدن در هنگام شیر خوردن - رنگ پریدگی یا رنگ خاکستری پوست - تعریق - بی حالی و خواب آلودگی - وزن نگرفتن - طپش محکم قلب - لمس نبض ضعیف

بیماریهای مادرزادی قلب

مواردی که در پیشگیری موثر هستند عبارتند از : کنترل دیابت بارداری - عدم استفاده از سیگار ، مواد مخدر و مشروبات الکلی - عدم استفاده از داروهای ممنوعه در بارداری - عدم تماس با سموم و همچنین کنترل تب و بیماری های ویروسی شدید.

بیماری می تواند قبل از تولد ، هنگام تولد یا پس از ترخیص نوزاد از بیمارستان ، تشخیص داده شود.

استفاده از اکوکاردیوگرافی جنینی در تشخیص انواع شدید - وخیم و پیچیده موثر است.

غربالگری انواع شدید - وخیم و تهدید کننده حیات در نوزادان ، با معاینه فیزیکی کامل و صحیح و همچنین استفاده از پالس اکسیمتری اندام ها امکان پذیر است.

یک مشکل بهداشتی - درمانی مهم و اساسی در همه کشور های جهان است.

عوارض و ناتوانی های مختلف ، مرگ و میر و همچنین هزینه های زیاد برای سیستم بهداشتی - درمانی کشورها دارند.

30 % کودکان مبتلا ، تاخیر تکاملی و اختلالات شناختی دارند. این اختلالات در موارد پیچیده و شدید شیوع بیشتری دارد.

با دسترسی بهتر به متخصصین پزشکی و پیشرفت های زیاد در رشته قلب کودکان و جراحی قلب کودکان ، در حال حاضر 95 % موارد غیر پیچیده و 70 % موارد پیچیده و شدید به سن 18 سالگی می رسند.

بیشتر موارد مرگ و میر در کشورهای با سطح بهداشتی - اقتصادی و اجتماعی پایین رخ می دهد.

حدود 12 میلیون نفر در جهان با بیماریهای مادرزادی قلب زندگی می کنند.

بیماریهای مادرزادی قلب

برای زندگی خوب و با کیفیت کودکان مبتلا ، باید والدین آنها به موارد زیر توجه کنند :

درک و شناخت نوع بیماری مادرزادی قلبی کودک و و پیش آگهی و نوع درمان مناسب آن
ویزیت منظم و پیگیری و اجرای صحیح و به موقع دستورات بهداشتی - درمانی و دارویی پزشک فوق تخصص قلب کودکان

مراقبت صحیح بهداشت دهان و دندان کودک
حمایت روحی - روانی از کودک و والدین آنها
توجه به رژیم غذایی و تغذیه
آگاهی از محدودیت فعالیت بدنی و ورزش
مشاوره برای بارداری مجدد

عوارض و مشکلات دراز مدت عبارتند از :

تنگی و نارسایی دریچه های قلب
فشار شریان ریوی بالا
اختلالات ریتم قلب
عفونت داخل قلب (آندوکاردیت)

نارسایی قلبی

نیاز به عمل جراحی و یا مداخلات تهاجمی مجدد

عوارض مغزی و سکتة مغزی

اختلالات روحی - روانی (اضطراب ، افسردگی)

بیماریهای مادرزادی قلبی شدید و پیچیده

با کبودی
(Cyanotic)

بدون کبودی
(Acyanotic)

ناهنجاری بازگشت نابجای وریدهای ریوی
تترالوژی فالوت
آترژی دریچه و عروق ریوی
ناهنجاری ایشتاین
مجرای خروجی دوگانه بطن راست

جابجایی عروق بزرگ قلب
تنه شریانی مشترک
(ترانکوس)
سندرم قلب چپ هایپوپلاستیک
قلب تک بطنی
قوس آیورت قطع شده

سوراخ بین بطنی بزرگ
تنگی شدید دریچه شریان ریوی و دریچه آیورت
کوارکتاسیون آیورت
نقص کامل دیواره دهلیزی بطنی

با توجه به میزان تقریبی تولد سالانه 110000 نوزاد در ایران ،

سالانه حدود 11000 کودک مبتلا به بیماری مادرزادی قلبی در ایران داریم و از این تعداد حدود 2700 کودک مبتلا به انواع شدید - پیچیده و وخیم هستند.

تهیه و تنظیم : دکتر حسین شهزادی - گروه قلب کودکان - مرکز آموزشی ، تحقیقاتی ، درمانی قلب و عروق شهید رجایی